

BETÆNKNING

Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget

vedrørende

FM2012/58

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut senest til foråret 2013 fremlægger en landsdækkende strategi- og handlingsplan omkring hvilke hjælpeforanstaltninger, der bør og kan iværksættes overfor børn, unge og voksne med ADHD og Autismelidelser.

(Fremsat af Medlem af Inatsisartut Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit)

og

FM 2012/91

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut i 2013 indenfor de økonomiske rammer af hovedkonto 30.01.03 – Kurser og efteruddannelse om det sociale område og på baggrund af lovgivningen om hjælp til personer med vidtgående handicap i samarbejde med kommunerne pålægges at søge at gennemføre ADHD-kurser for forældre og pårørende til børn med ADHD.

(Fremsat af Medlem af Inatsisartut Karl Lyberth, Siumut)

Afgivet til 2. behandlingen af forslagene

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, formand

Medlem af Inatsisartut Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Isak Hammond, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Andreas Uldum, suppleant, Demokraterne

Medlem af Inatsisartut Knud Kristiansen, Atassut

Medlem af Inatsisartut Ruth Heilmann, Siumut

Medlem af Inatsisartut Malik Berthelsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 18. april 2012 under FM2012 nærmere gennemgået forslagene.

Forslagenes indhold og formål

FM2012/58 og FM 2012/91

J.nr. 01.25.01/12FM-LABU-00058

J.nr. 01.25.01/12FM-LABU-00091

J.nr. 01.38.01.03-00018

Om FM 2012/58:

Forslagsstiller ønsker med dette beslutningsforslag at få tilslutning fra Inatsisartut om, at Naalakkersuisut senest til foråret 2013 skal fremlægge en landsdækkende strategi- og handlingsplan omkring hvilke hjælpeforanstaltninger, der bør og kan iværksættes overfor børn, unge og voksne med ADHD og Autismelidelser.

Forslaget FM 2012/58 retter sig mod ADHD og Autismelidelser.

Om FM 2012/91:

Forslagsstiller ønsker med dette beslutningsforslag at få tilslutning fra Inatsisartut om, at Naalakkersuisut i 2013 indenfor de økonomiske rammer af hovedkonto 30.01.03 – *Kurser og efteruddannelse om det sociale område*, og på baggrund af lovgivningen om hjælp til personer med vidtgående handicap i samarbejde med kommunerne pålægges at søge at gennemføre ADHD-kurser for forældre og pårørende til børn med ADHD.

Forslaget FM 2012/91 retter sig alene mod ADHD.

1. behandling af forslagene i Inatsisartut

Forslagene blev 1. behandlet i sammenhæng den 18. april 2012. Den gennemførte behandling tog afsæt i de fremlagte svarnotater og ordførerindlæg til forslagene.

Forslaget **FM 2012/58** nød fuld opbakning ved 1. behandlingen, mens der ikke var fuld opbakning til forslaget **FM 2012/91**. Omkring forslaget FM 2012/91 blev det blandt andet anført, at der allerede for 2012 var udbudt et kursus som ønsket. Alle var imidlertid enige i det politiske formål med forslaget FM 2012/91, hvorefter der fremadrettet skal gennemføres ADHD-kurser for forældre og pårørende til børn med ADHD.

Udvalgets behandling af forslagene

Med henvisning til den saglige 1. behandling af forslagene, skal udvalget supplerende anføre følgende:

Udvalget påskønner den øgede opmærksomhed, der er omkring ADHD og andre skjulte sygdomme og handicaps. Naalakkersuisut oplyste under 1. behandlingen af forslagene, at antallet af personer med skjulte sygdomme, herunder særligt ADHD, er stigende.

Udvalget er bekendt med, at det i relation til forbruget af ADHD-medicin tidligere er fremført, at forbruget er steget markant indenfor de seneste år. I 2002 blev der ordineret 5.960 doser ADHD-medicin, mens dette i 2008 var steget til 25.240 doser. Alene stigningen i medicinforbruget fordrer skærpet politisk opmærksomhed på området.

Udvalget finder, at der er behov for en samlet og koordinerende strategi- og handlingsplan omkring indsatserne og hjælpeforanstaltninger overfor personer med ADHD og Autisme.

En samlet strategi- og handlingsplan skal fastholde og forankre indsatserne i det grønlandske samfund og sikre, at indsatserne i Selvstyret og i kommunerne koordineres og får den fornødne fremadrettede forankring og sammenhæng.

En strategi- og handlingsplan skal tage udgangspunkt i forholdene i Grønland, men kan naturligvis være inspireret af lignende tiltag og indsatser fra øvrige lande. I flere nordiske lande eksisterer der allerede landsdækkende handlingsplaner omkring ADHD, så der er inspiration at hente fra disse.

Udvalget finder det naturligt, at der i en landsdækkende strategi- og handlingsplan omkring hvilke hjælpeforanstaltninger, der bør og kan iværksættes overfor børn, unge og voksne med ADHD og Autismelidelser, også sker en inddragelse af spørgsmålet om kurser eller kursuspakker for forældre og pårørende, men også for sundhedspersonale, pædagoger og lærere og andre faggrupper, som arbejder med børn og unge. Der er meget fine erfaringer med kurser på området for både sagsbehandlere, pædagoger, lærere, sundhedspersonale, pårørende og forældre. Større viden og forståelse i samfundet om ADHD og Autisme vil betyde en bedre samfundsintegration af personer med disse lidelser.

Udvalget bemærker med stor tilfredshed, at der allerede i uge 40 i år i Ilulissat gennemføres et kursus for forældre og pårørende til børn og unge med ADHD. Også andre relevante persongrupper skulle, ifølge det oplyste, kunne deltage i kurset. Udvalget påskønner den rolle som IPIS (Videns- og Rådgivningscenter for Handikap) har påtaget sig i denne kursussammenhæng. IPIS er en vigtig aktør på handicapområdet. Dette tillige i relation til information, viden og rådgivning om ADHD.

Udvalget skal fremhæve vigtigheden af, at der sker en tidligere indsats og rigtig diagnose omkring ADHD, hvorefter problemerne ikke udvikler sig unødigt. En samlet strategi på området med en tilhørende handleplan skal sikre forebyggende identifikation af mennesker med ADHD, således at denne gruppe opspores tidligere, hvorved målrettede hjælpeforanstaltninger kan iværksættes snarest herefter.

En kommende strategi- og handleplan skal rette sig både mod børn, unge og voksne, således at tilbud og hjælpeforanstaltninger følger de pågældende fra den tidlige barndom, videre gennem skole- og uddannelsesperioderne og ind i arbejdslivet samt i det øvrige voksenliv. En kommende strategi- og handleplan skal være helhedsorienteret og sammenhængende for målgruppen, hvad angår indhold og tidsudstrækning.

Forslagenes økonomiske konsekvenser

Udvalget finder de i forslagene anførte beskrivelser af forslagenes økonomiske konsekvenser afdækket i forslagene.

Udvalgets indstillinger

Til forslaget FM2012/58:

Et **enigt** udvalg indstiller med henvisning til de fremførte bemærkninger forslaget til vedtagelse i den foreliggende form.

Til forslaget FM2012/91:

Udvalget skal om forslaget bemærke:

Forslaget er relevant og meget velmotiveret. Udvalget bemærker med tilfredshed, at der allerede i 2012 afholdes ADHD-kurser med midler fra hovedkonto 30.01.03 – *Kurser og efteruddannelse om det sociale område*. Hovedkonto 30.01.03 – *Kurser og efteruddannelse om det sociale område* har til formål at kunne sikre gennemførelse af denne type kurser for fagfolk og pårørende. Den store fokus mod ADHD og lignende sygdomme i vækst bør betyde, at der i de kommende år sker en prioritering af midlerne på hovedkontoen.

Udvalg ønsker, at spørgsmålet om ADHD-kurser kommer til at indgå i den kommende Strategi- og Handlingsplan om hvilke hjælpeforanstaltninger, der bør og kan iværksættes overfor børn, unge og voksne med ADHD og Autismelidelser.

Et **enigt** udvalg indstiller med henvisning til de fremførte bemærkninger forslaget til vedtagelse i den foreliggende form.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslagene til 2. behandlingen.

Olga P. Berthelsen,
Formand

Debora Kleist

Isak Hammond

4. maj 2012

FM2012/58 og FM 2012/91

Andreas Uldum/v

Knud Kristiansen

Ruth Heilmann

Malik Berthelsen/v

FM2012/58 og FM 2012/91

J.nr. 01.25.01/12FM-LABU-00058

J.nr. 01.25.01/12FM-LABU-00091

J.nr. 01.38.01.03-00018